

دانشگاه صنعتی ماکت اشتر

مجتمع دانشگاهی آمایش و پدافند غیرعامل

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته مهندسی پدافند غیر عامل
گرایش مهندسی مدیریت بحران

عنوان پایان نامه: مدیریت بحران ناشی از سوانح دریایی

در منطقه بندرعباس و تنگه هرمز (شناورها)

نگارش: بابک آدمی

استاد راهنما: دکتر ناصر مهردادادی

اساتید مشاور: دکتر سعید گیوه چی ، آقای محمدرضا قادری

آقای علی مرادی

زمستان ۱۳۹۰

اجرای این پایان نامه مورد حمایت مالی سازمان بنادر و دریانوردی قرار گرفته است و سازمان به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتی رانی بازرگانی به منظور ایفای نقش مرجعیت دانشی خود و در راستای تحقق راهبردهای کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حمایت از توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و تسهیل انتقال و انتشار دانش و سامان‌دهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکتشافات پژوهشگران"، اقدام به ارائه این اثر در سایت SID می‌نماید.

سازمان بنادر و دریانوردی

چکیده

بحران‌های ناشی از سوانح دریایی معمولاً مجموعه‌ای از سوانح مهیب و پی‌درپی هستند که منجر به تلفات انسانی، تخریب اموال، زیرساخت‌ها، زیست محیط و خدمات اساسی می‌شوند و در بسیاری مواقع تأثیرات زیاد آن منطقه‌ای بسیار گسترده‌تر از محل وقوع بحران را شامل می‌شود.

بندر شهید رجایی (بندرعباس) نیز با توجه به خصوصیات منطقه‌ای خود از لحاظ موقعیت استراتژیک از این امر مستثنی نخواهد بود و وقوع بحران در مناطق دریایی اطراف به صورت بالقوه می‌تواند تأثیرات ناخوشایندی بر عملیات بندر و کشور بگذارد و فرآیندهای تولید ارزش آن را برای مدت‌های مدیدی مختل نماید. مأموریت اصلی طرح مدیریت بحران ناشی از سوانح دریایی کاهش این اثرات نامطلوب کالبدی و عملکردی بحران‌هاست ولی با توجه به اینکه حوزه مسئولیت مدیران بندر در حدی فراتر از مرزهای فیزیکی سازمان نمی‌باشد، موثرترین اقدامی که در حین وقوع بحران‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای می‌تواند انجام شود حفظ عوامل و شرایط کلیدی جهت ادامه کار فرآیندهای بندر است.

امروزه در طراحی مدل‌های مدیریت بحران روشی به کار گرفته می‌شود که فارغ از بحران به وقوع پیوسته، با کاهش آسیب‌پذیری فرآیندها سعی بر آن دارد که فرآیندهای سازمانی کمترین تأثیرپذیری را از محیط اطراف و سوانح آن داشته باشد و راه‌های جاری سازی دوباره فرآیندها پس از وقوع بحران بررسی می‌شود تا خسارات عملکردی ناشی از وقوع بحران به حداقل برسد.

هدف از تحقیق فوق شناسایی سوانحی که منجر به بحران دریایی می‌شود و راه‌های مقابله با آنها و جلوگیری از آلودگی‌های دریایی می‌باشد. سوالات تحقیق عبارتند از:

- مولفه‌های اساسی مدیریت بحران ناشی از سوانح دریایی شامل چه مواردی می‌گردد؟
(شناسایی سوانحی که منجر به بحران‌های دریایی می‌شود).

- راهکارهای مدیریت بحران در منطقه بندرعباس و تنگه هرمز چیست؟
(راه کارهای کاهش سوانح دریایی)

تهیه پرسشنامه و جمع آوری اطلاعات از روسا و کارشناسان خبره دریایی و کاپیتان‌های سازمان بنادر و دریانوردی و همچنین شرکت ملی نفتکش ایران و ... و تهیه خروجی از نرم افزار SPSS و مشخص شدن عوامل مهم همراه با نمودار و همچنین نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات جهت کاهش سوانح دریایی منجر به بحران‌های دریایی . یافته‌های این تحقیق حاکی از آن است که بایستی اطلاعات تبعی در مواقع بحران به شرح زیر به عمل آید: (حوزه بندری بندرعباس)

- ۱- ایجاد اداره مدیریت بحران در چارت تشکیلات بندر شهید رجایی بمنظور بحران‌های ایجاد شده.
- ۲- راهکارهای مناسب برای مواجهه با بحران در هنگام مسدود شدن کانال دسترسی .
- ۳- راه کارهای مناسب برای مواجهه با بحران در هنگام بحران کالاهای خطرناک .
- ۴- راهکارهای مناسب برای مواجهه با بحران در هنگام آلودگی مواد نفتی .
- ۵- راهکارهای مناسب برای مواجهه با بحران در هنگام غرق شناورها.